

Sygn. akt II CSK 32/11

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 6 maja 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Barbary W.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej
o uchylenie uchwał i stwierdzenie nieważności uchwał,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 6 maja 2011 r.,
skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 16 marca 2010 r.,

- 1) oddala skargę kasacyjną**
- 2) przyznaje radcy prawnemu Grzegorzowi F. od Skarbu Państwa – Sądowi Apelacyjnego kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o podatek od towarów i usług z tytułu udzielonej powódce pomocy prawnej z urzędu.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 16 marca 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powódki Barbary W. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 7 sierpnia 2009 r. w sprawie przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej /.../ o uchylenie uchwał i stwierdzenie nieważności uchwał Zebrania Przedstawicieli Członków pozwanej Spółdzielni z dnia 13 czerwca 2008 r.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że Zarząd pozwanej Spółdzielni odmówił zwołania Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni, o co wnosili członkowie Spółdzielni w październiku 2007 r., zwołał natomiast na dzień 29 listopada 2007 r. Zebranie Przedstawicieli Członków Spółdzielni. W porządku obrad tego Zebrania przewidziane były zmiany w statucie Spółdzielni, ustanawiające w miejsce Zebrania Przedstawicieli – Walne Zgromadzenie. Odbycie Zebrania, mimo jego rozpoczęcia zostało uniemożliwione przez grupę osób, wśród których była też powódka, wskutek czego Zarząd zwołał kolejne Zebranie Przedstawicieli na dzień 13 czerwca 2008 r. Zostało ono poprzedzone zebraniem grup członkowskich, na których m. in. omawiano planowane zmiany statutu Spółdzielni. W Zebraniu dnia 13 czerwca 2008 r. mogli uczestniczyć poza wybranymi przedstawicielami członków, także inni członkowie Spółdzielni – do zapelnienia miejsc w sali. Zebranie podjęło szereg uchwał rozliczających poprzedni rok obrotowy oraz uchwałę nr 9 w sprawie zmian w statucie Spółdzielni.

Sąd pierwszej instancji, rozpoznając pozew o uchylenie uchwał Zebrania Przedstawicieli oraz stwierdzenia ich nieważności nie dopatrył się naruszenia przepisów Prawa spółdzielczego i oddalił powództwo. Sąd drugiej instancji wprawdzie uznał trafność niektórych zarzutów apelacji, podzielił jednak zasadność samego rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji i oddalił apelację, ponieważ w niniejszej sprawie powódka winna była wnieść powództwo o ustalenie nieistnienia uchwał podjętych dnia 13 czerwca 2008 r., a nie powództwo o uchylenie tych uchwał lub o stwierdzenie ich nieważności, sąd zaś nie może uchylić uchwały lub stwierdzić jej nieważności, skoro uchwała nie istnieje. Sąd Apelacyjny uznał, że z tych względów zarówno roszczenie powódki, jak i jej apelacja nie mogły zostać uwzględnione, mimo słuszności stanowiska powódki co

do niemożności procedowania przez Zebranie Przedstawicieli Członków Spółdzielni w dniu 13 czerwca 2008 r.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 42 § 2, 3 i 9 Prawa spółdzielczego, art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o zmianie ustawy z dnia 14 czerwca 2007 r. o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 873, dalej jako ustawa nowelizująca z 2007 r.) w związku z art. 8³ ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (jedn. tekst Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116, dalej jako u.s.m.), polegającą na przyjęciu przez Sąd drugiej instancji, że uchwały z dnia 13 czerwca 2007 r. podjęte zostały przez organ nieistniejący, co w konsekwencji doprowadziło do uznania ich również za nieistniejące. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę tego wyroku oraz w każdym wypadku rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlega oddaleniu.

Kwestią sporną w rozpoznawanej sprawie jest zagadnienie, czy uchwały podjęte przez zebranie przedstawicieli spółdzielni po dniu 1 stycznia 2008 r., tj. dniu wejścia w życie art. 8³ ust. 1 zd. 1 u.s.m., są uchwałami nieistniejącymi.

Prawidłowo wskazał Sąd drugiej instancji, iż o uchwale nieistniejącej można mówić wtedy, gdy występują takie podstawowe uchybienia w zakresie elementów konstruujących uchwały, jak niezwołanie walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli spółdzielni) oraz brak wymaganej w ustawie lub statucie większości głosów do podjęcia uchwały (por. uchwałę SN z dnia 24 czerwca 1994 r., III CZP 81/94, OSN PiUS 1994, Nr 12, poz. 241). W świetle powyższego i ustaleń faktycznych sprawy, nie można podzielić stanowiska Sądu Apelacyjnego, iż uchwały podjęte w dniu 13 czerwca 2008 r. podjęte zostały przez organ nieistniejący, bowiem na podstawie art. 8³ ust. 1 u.s.m. najwyższym organem spółdzielni było walne zgromadzenie, a zebranie przedstawicieli nie mogło być uznane za organ spółdzielni. W konsekwencji, Sąd drugiej instancji przyjął, że wszystkie uchwały podjęte przez nieistniejący organ należy uznać za nieistniejące.

Nie można podzielić przedstawionego stanowiska i w tym zakresie należy przyznać rację argumentom skarżącej. Zgodnie z art. 8³ ust. 1 zd. 1 u.s.m. walne zgromadzenie spółdzielni mieszkaniowej nie może być zastąpione przez zebranie przedstawicieli, jednakże, jeżeli statut tak stanowi, to gdy liczba członków spółdzielni przekroczy 500, walne zgromadzenie może być podzielone na części. Celem tego przepisu jest zniesienie w spółdzielniach mieszkaniowych możliwości zastąpienia walnego zgromadzenia przez zebranie przedstawicieli, jeżeli zostanie przekroczona liczba członków określona w statucie (art. 37 § 1 Prawa Spółdzielczego), a w konsekwencji również likwidacja w tych spółdzielniach zebrań grup członkowskich (art. 35 § 1 pkt 4 i art. 59 Prawa Spółdzielczego). Natomiast stosownie do art. 9 ustawy nowelizującej z 2007 r. na spółdzielnię nałożono obowiązek dokonania zmiany statutu nie później niż do dnia 30 listopada 2007 r. oraz jej zgłoszenia do Krajowego Rejestru Sądowego w ciągu 30 dni od dnia podjęcia uchwały o zmianie statutu, nie później niż do dnia 30 grudnia 2007 r. Według zaś art. 9 ust. 2, do czasu zarejestrowania zmiany statutu, pozostają w mocy postanowienia dotychczasowego statutu regulujące funkcjonowanie zebrania przedstawicieli. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono słuszny pogląd, zgodnie z którym ani z art. 9 ustawy nowelizującej z 2007 r., ani z art. 8³ ust. 1 u.s.m. nie wynika, że z dniem 1 stycznia 2008 r. zebranie przedstawicieli spółdzielni przestało istnieć jako jej organ. Takie stanowisko pozostaje w sprzeczności z art. 9 ust. 2 ustawy nowelizującej z 2007 r. *Lege non distinguente* przepis ten dotyczy zarówno sytuacji, w której po dniu 1 stycznia 2008 r. trwało postępowanie przed sądem rejestrowym, jak też sytuacji, gdy zebranie przedstawicieli podjęło uchwały, w tym uchwałę odmawiającą zmiany statutu (por. wyrok SN z dnia 8 stycznia 2010 r. IV CSK 310/09, OSNC-ZD 2010, Nr C, poz. 89).

Wobec tego, w rozpoznawanej sprawie słusznie podnosi skarżąca, iż uchwały zebrania przedstawicieli spółdzielni podjęte w dniu 13 czerwca 2008 r. są uchwałami istniejącymi, bo uchwalonymi przez organ istniejący. Natomiast wbrew trafnym argumentom skargi kasacyjnej w tym zakresie, zaskarżony wyrok należało uznać jako odpowiadający prawu, mimo błędnego uzasadnienia.

Należy bowiem podnieść, że w rozpoznawanej sprawie zaskarżone uchwały zebrania przedstawicieli spółdzielni oceniono także pod kątem żądania ich

uchylenia oraz stwierdzenia nieważności. Uchwały zebrania przedstawicieli zostały prawidłowo zbadane w aspekcie ich ewentualnej nieważności bezwzględnej (art. 42 § 2 i 3 Prawa Spółdzielczego), uznano że nie ma podstaw do twierdzenia, iż są one bezwzględnie nieważne, jako sprzeczne z ustawą, tj. art. 8³ u.s.m. w związku z art. 9 ustawy nowelizującej z 2007 r. Zaskarżone uchwały nie są także względnie nieważne, czyli zgodnie z art. 42 § 3 Prawa Spółdzielczego sprzeczne z postanowieniami statutu, dobrymi obyczajami, godzące w interesy spółdzielni, albo mają na celu pokrzywdzenie członka spółdzielni. W aspekcie ostatniej z wymienionych przesłanek należy wskazać, iż pokrzywdzenie członków spółdzielni nie wynika samo przez się z okoliczności, że pozbawiono ich możliwości prawa osobistego głosowania na walnym zgromadzeniu. Ewentualna krzywda członków spółdzielni musiałaby być bezpośrednio związana z podjęciem przez zebranie przedstawicieli uchwał o treści i w sprawach objętych posiedzeniem w dniu 13 czerwca 2008 r. W niniejszej sprawie, żadna z wymienionych przesłanek nieważności względnej nie wystąpiła.

Z przedstawionych powodów, mając na uwadze, iż mimo błędnego uzasadnienia zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną.

Na podstawie § 16 w zw. z § 12 ust. 4 pkt 2 i § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349) przyznano radcy prawnemu Grzegorzowi F. kwotę 120 zł wraz z podatkiem VAT z tytułu pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.